

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Název školy	Gymnázium Josefa Ressela, Chrudim, Olbrachtova 291
Název a číslo OP	OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost, CZ. 1.5, Název projektu: Inovace ve vzdělávání na Gymnáziu Chrudim, reg.č.:CZ.1.07/1.5.00/34.0249
Název šablony klíčové aktivity	III/2 Zvyšování kvality výuky prostřednictvím ICT
Tematická oblast (předmět)	Český jazyk a literatura
Název sady vzdělávacích materiálů	Literatura raného novověku.
Jméno tvůrce vzdělávací sady	Mgr. Michal Hanč
Číslo sady	III/2-2-1-02
Anotace	Materiál představuje život a dílo italských spisovatelů období renesance a humanismu D. Alighieriho a F. Petrarcy.
Ověřeno ve výuce: ročník, třída, dne, předmět	1. ročník, třída 1.A, dne 21.3. 2012, Český jazyk a literatura

RENESSANCE A HUMANISMUS VE SVĚTOVÉ LITERATUŘE

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

1) Italská literatura

Dante Alighieri **(1265 – 1321)**

Dante Alighieri

- básník a filosof
- narozen ve Florencii, prožil zde velkou část života
- po zapojení do politiky musel odejít do vyhnanství → Ravenna
- láska k Beatrici Portinari (předčasná smrt) → celoživotní inspirace
- „první renesanční člověk“

Dante a jeho světy

Dante Alighieri

epos Božská komedie (1306 - 1320)

- vrcholné středověké dílo, pokus o zobrazení celého tehdejšího světa
- 100 zpěvů, 3 části: Peklo, Očistec, Ráj
- děj začíná nocí ze Zeleného čtvrtka a končí na Velký pátek
- básník zabloudil v lese (alegorie světa)
- pronásledován šelmami (pardál, lev, vlčice) → symbolika lidských hříchů

Dante Alighieri

epos Božská komedie (1306 - 1320)

- na pomoc přichází básník Vergilius, provází jej Peklem a Očistcem
- v Ráji provází Beatrice (Vergilius sem jako pohan nesmí vstoupit)
- největší poctou setkání s Bohem
- postavy z antické mytologie (Orfeus, Homér), křesťanské věrouky (Kain, Mojžíš...)

Dante Alighieri

epos Božská komedie (1306 - 1320)

→ i postavy skutečné (Filip IV. Sličný; zmínka i o českých králích – Přemysl Otakar II., Václav II.)

→ touha člověka po poznání, pravdě, dobru, hledání cesty k Bohu – spása duše

→ čít. s. 68 - 69

!!! MINIKVÍZ !!!

Kdo byl Vergilius?

Vergilius

- básník z období „zlatého věku“ římské literatury

Co napsal?

Vergilius

Zpěvy rolnické (Georgica)

Zpěvy pastýřské (Bukolica)

epos **Aeneis**

Francesco
Petrarca
(1304 – 1374)

Obr.3

Francesco Petrarca

- básník
- studia práv a teologie v Itálii a Francii
- ve službách kardinála Collony → řada cest po Evropě → host na dvoře Karla IV. → korespondence
- láska k mladičké florentské šlechtice Laure → celoživotní inspirace

Francesco Petrarca

Sonety Lauře (též Canzoniere - Zpěvník)

- soubor 366 lyrických básní (hlavně sonetů →), především milostných
- vznik během 30 let autorova života
- téměř všechny básně věnovány Lauře (poprvé se setkali v Avignonu, jejich platonický vztah trval 21 let, než Laura zemřela na mor)

Francesco Petrarca

Sonety Lauře (též Canzoniere - Zpěvník)

→ členění: In vitam (Za Lauřina života)

In mortem (Po Lauřině smrti)

→ stále se opakující motivy: Lauřina krása, poetičnost přírody, marnost neopětované lásky; mění se podle básníkových nálad a prožitků

→ střet světů: středověký x renesanční

→ čít. s. 71 - 72

sonet

- básnický útvar
- 14 veršů rozdělených do 4 slok
(4 – 4 – 3 – 3; 2 kvarteta, 2 terceta)
- první kvarteto = teze, druhé kvarteto =
antiteze, terceta = synteze
- rýmové schéma nejčastěji abba abba
cdc dcd, abab abab cde cde

sonet

- druhy sonetu:
 - italský (viz výše)
 - anglický (též shakespearovský;
4 – 4 – 4 – 2 (couplet))

Internetové zdroje:

Obr.1

http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Portrait_de_Dante.jpg /19-03-2012-05.43/

Obr.2

http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Dante_Domenico_di_Michelino_Duomo_Florence.jpg
/19-03-2012-20.27/

Obr.3

http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Francesco_Petrarca.jpg
/20-03-2012-22.24/

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Literatura:

- BALAJKA, Bohuš. *Přehledné dějiny literatury I (do devadesátých let 19. století)*. 5. vyd. Praha: Fortuna, 2001. ISBN 80-7168-717-0
- PAVERA, Libor a František VŠETIČKA. *Lexikon literárních pojmů*. 1. vyd. Olomouc: Nakladatelství Olomouc s.r.o., 2002. ISBN 80-7182-124-1
- DOLEJŠÍ, Pavel. *Školní slovník světových spisovatelů*. 1. vyd. Humpolec: Pavel Dolejší, nakladatelství a vydavatelství, 2007. ISBN 978-80-86480-85-5
- ULRICHOVÁ, Libuše. *Obsahy z děl světové literatury, I. díl*. 4. vyd. Humpolec: Pavel Dolejší, nakladatelství a vydavatelství, 2005. ISBN 80-86480-61-5
- SOCHROVÁ, Marie. *Čítanka I. k literatuře v kostce*. Fragment: Havlíčkův Brod, 2006. ISBN 80-7200-973-7

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ